

TELEGRAFUL ROMANU

Nr. 95. ANULU XIV.

Telegrafulu eșo de doue ori pe septemana: joi'a și Duminec'a. — Prenumeratiunea se face în Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catre espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei și pen-

tro provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era peo jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. și pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiiu, in 1/13 Decembre 1866.

Diu'a de S. Andreiu.

Sabiiu 30 Novembre.

Este cunoscutu ca, noi suntemu asi'a de fericiti, de acum de unu siru frumosu de ani impreunamu cu acesta serbatore bisericésca și serbarea onomasticea, acum a Archiepiscopului și Mitropolitului nostru Andreiu, Esc. Sea Baronulu de S i a g u n'a. Inaltu acest'a deprecandu, din caus'a bólei sele, ori ce ovatiuni ce fiii sei sufletesci doria a i le aduce și acum cá si de alte dáti, serbarea s'a redusu la servitiulu ddiescu in biserica, și la un'a ce s'a tinutu in Seminariulu archidiecesanu.

Eri asi'a dara, dupa rugaciunea de séra impreunata cu priveghiare, pre la siése ore s'a adunatu unu numeru frumosu de onoratori, domni și domne, se intielege de sine cu cei tinatori de cleru in frunte, in sal'a Seminariului archidiecesanu. Fiindu cea mai mare parte adunati, corulu vocalu deschide solenitatea cu imnulu „Eata diu'a cea dorita“. Dupa acestu imnu vine la tribuna cler. in an. III Nicolae Mircea și tine unu discursu potrivit solenității, pre care-lu propune cu vioitatea și precisiunea ce face onore și vorbitoriului și institutului a cáru elevu este. Aici sa ni se permita a incide ca discursulu se introduse cu: cele doue impregiurări ce suntu caracteristice barbatiloru mari, cari de o parte stralucescu cá o aurora inca dela inceputulu activității loru și de alta parte, dupa unu siru de fapte maretie, li se forméza aureola seu nimbulu, care are sa remana pentru vécuri, dreptu isvoru de fericire pentru omenime și dreptu modelu pentru incuragiarea altor'a la asemenea fapte. Dupa acesta introducere intr'o ochire fugitiva espune disertatorulu faptele cele mai maretie ale Escelentiei Seta P. Archiepiscapu și Metropolitu dintre cari accentuéza cu deosebire, infiintarea institutului pedagogico-teologicu; a seminariului in care acum de 3 ani incóce se ocrotescu cáte 50 de juni clerici pe fia-care anu, avendu aci pre lánge instructiune, cortelu și victu (cele ale hranei); organizarea scóloru poporali s. a. și in fine reinvierea vechei nóstre Metropolii románe. In fati'a acestoru fapte enumerate și ale altoru, pre care scurtímea tempului nu-i iérta vorbitoriulu a le instrá, și radica modestulu cuventu și róga pre celu Atotuputinte, in mán'a cáru suntu puse destinele popóreloru, cá sa tina Ddiu inca la multi ani pre Archipastoriulu nostru. In urm'a acestoru cuvinte cu care s'a terminatu cuventarea, sal'a a resunatu de unu intreitu sa tráiesca Escel. Sea, aclamatu cu caldura din partea tuturoru celoru de fatia. Corulu intoná apoi imnulu „Nu te teme turma mica“ și alte doue piese potrivite solenității. Cu aceste serbarea pentru acea di se incheia. (Tóte piesele fura esecutate forte bine. Cele doue din urma, care pentru noi suntu nouati, au facutu deosebita impressiune placuta in auditori, cu atát'a mai vertosu cu cátu un'a (din urma) e o compusetiune originala a neobositului prof. de cantári, diu Dimitriu Cuntianu).

Astadi s'a celebratu st'a Liturgia, la carea se facu rugaciune din genunchi pentru indelung'a viétia a Archipastoriului nostru.

22

Fabulele in politica.

Sabiiu 29 Novembre.

„Concordia“ aduce in nrulu seu 94 o corespondintia de lánge Ternav'a mare, de cuprinsulu urmatoriu:

„Dle Redactoru! Betranulu Erodotu spune in cartea I a istorieloru sele, cumca regele Cresu avendu unu fetioru mutu doria ferbinte, sa audia versulu lui,— cumu numitulu rege a facutu totu, ce ia statu in putere, pentruca sa delature acesta scadere a fetiorului seu, și dupa ce prin medici nu s'a potutu folosi, a tramesu legati la vestitulu oraclu din Delfi, cugetandu, ca dóra prin descoperirile facute de Pithi'a va ajunge la bucuria elu, și cas'a lui.

„S'a insielatu amaru! Legatii s'au intorsu cu unu respunsu tristu invelitu cam in cuvintele urmatórie: Nepreceputule! nu dori, sa audi vocea fiu-teu resunandu intre parétii casei tale. Multu-ti este mai bine fára de ea. Pentruca elu va vorbi mai intái in di nefericita.— Asi'a respunse Pithi'a dela Delfi, și vorbele ei s'au implenitu strinsu. Ca dupa spus'a aceluia-si Erodotu, imperati'a lu Cresu erá resturnata, resiedinti'a cuprinsa, palatiulu regescu inundatu de persi, dintre cari unulu erá pre aci, sa stra-

punga pre insusi regele Cresu. Atunci mutulu, care vediușe tóte, cuprinsu de frica, pentru cá sa scape viétia tatáne-seu, a sbieratu din tóte poterile. Și vocea lui s'a deschisu. Vedeti, in ce di nefericita pentru Cresu!

„Asi'a amu palitu-o și noi cu „Tel. Rom.“

„Dorinda amu doritu sa audimu vocea densului. A tacutu. Mai de multe ori a fostu interpelatu in Concordia și alte díguarie, sa-si deschida rostulu de auru, sa arunce unu radiu de lumina spre a supti'a intunereculu, in care orbécámu. In desiertu. „Telegrafulu“ a tacutu și iéra a tacutu.

„Multu mi-amu sfermatu capulu, cá sa aflu, ce póte fi caus'a acestei táceri profunde. Intr'unu tardiu mi-a venitu in minte dícal'a vechia „déca taci, pentruca nu scii ce sa graiesci, lucrí intieptiesce.“ Indata amu cugetatu intru mine: „Telegrafulu“ vede si acum totu numai i dei sburatóre și nu le póte aduce la nice unu resónu maturu. De aceea tace.

„De a fostu acést'a caus'a adevérata a tácerii, seu alt'a eu nu sciu anume. Destulu ca eu asi'a amu tienutu și multi au fostu de unu cugetu cu mine. Și de aceea tacerea densului nice nu o am luatú de invertosiare seu vorbindu mai la intielesu: nu o amu imputatu impetrierei lui.

„Dara acum de vre-o doue septemáne vocea „Tel. Rom.“ s'a deslegatu. Acést'a me suprinde și-mi stórcé intrebarea: ce s'a templatu? cum s'a produsu acesta schimbare insemnata? a radicata cine-va man'a spre capulu Telegrafului? seu dóra Telegr. a a datu de „bus o'pa base i“ și cu ea in man'a se a apucatu sa ne indrepte pre calea fericirei? — „Telegr.“ nu se indura a ni spune lamaritu, ci dice numai, ca densulu nu face nici unu pasiu in caus'a nationala și opresce strinsu, cá nici altii sa nu cutédie a intreprinde nimicu. Și apoi chiaru in numerulu mai próspetu merge ce-va mai uitandu-si rol'a de sfinx se apuca, se asterna drumulu spre — Pest'a.

„Mie mi se pare, ca intre cele aduse aci din trecutul fabulosu și presente este asemenetate. Observediu in sa, ca fetiorulu lui Cresu si-a deschisu vocea spre a scapá pre tatalu seu de perire, ore Telegrafulu inca-si deschide vocea sea spre a ne scapá de perire? seu din contra? lumineze-me.

„Nu ni se pare intru tóte potrivita fabul'a de mai susu și de aceea ne vedemu siliti a reflectá corespondintelii Concordiei prin urmatórea fabula:

„Erá unu medicu vestitu, a cáru veste petrunse departe. Elu in apropierea sea nu suferca bucurosu pre nimenea, pentruca i erá téma sa nu i se descopere secretulu. Intr'o di i se presentá unu mutu, care i oferese servitiulu seu. „Bine“, credea mediculu, „acést'a va fi bonu de mine.“ Mutulu lu petrecea la tóte operatiunile sele chiaru si cele mai grele, observá in sa ca domnulu seu, mediculu pe di ce merge slabesce și din puterile fisece și din memoria și asi'a devenea periculosu in intreprinderile sele pentru patientii sei. Odata erá sa faca mediculu o operatiune la unu individu care erá atacatu tocm'a in loculu celu mai delicatu și greu de curatu, in creeri. Mediculu se apuca și desface capátin'a bolnavului, mutulu erá lánge densulu. Cauta mediculu dupa caus'a bólei celui ce erá sub operatiunea densului și observá unu viermuletíu, care erá asediatu pre peliti'a ce invaluíe creerii. Mediculu tinde mán'a și ia nisce clesce, cu care vrea sa inlature vermele de pre creerii bolnavului. „Stái!“ striga mutulu, „și te da in laturi, ca periclítezi esistinti'a bolnavului!“ „Tu esti mutu“ reflectá mediculu plinu de mirare „cum de vorbești?“ „Nici amu fostu mutu, nici sum, ci eu amu observatu, ca indrasné'a Dtale e prea mare și nu tine drépta cumpena cu cunoscintiele Dtale. Te-amu observatu pána acum facendu-me mutu; acum in sa candu vedu pericululu ti vorbescu.“ — Si ce e de facutu dara? „intrebá mediculu. „la cutare frundia si o tine in apropierea vermelui, ca elu de sine va veni și se va sui pre frundia.“ Si asi'a a facutu si bolnavulu au fostu mantuitu.“

Acést'a aru fi dara fabul'a nóstra, din carea si va puté esplicá ori si cine táceria si vorbirea nóstra, observandu si aceea, ca déca aru fi ce-va de comentatu din fabul'a nóstra, apoi aru

trebu să spunem, ca în loc de medicul un rău, aceea să substituim pre carlatanul sau mesteru strica.

Încătu e pentru întrebările ce ni se fac de corespondentele Concordiei mai departe, noi am crede, ca acele sunt destule de chiar răspunde de noi în cele ce am scris în anul trecut în chestiunea momentosă, înainte și după diet'a dela Clusiu și în cele ce am scris dela nr. 1 cu care am rupt tăcerea noastră în anul acest'a. Din acele credem ca s'aru fi pututu ori și ce omu de bună credință convinge, ca ce întielegem noi prin „busol'a basei“; ca aceea nu întielegem nimic'a alta decât conclusele nationale, cari avura pre urma de resultatu articuliu din diet'a dela 1863/4; ca pre acest'a i amu aপরatu în diet'a cea mai întâiu atât de perhoroscata, dela Clusiu, și aprobată în rezultatele ei unanimu după aceea; ca în fine dela acele aপরatu în dieta nu ne-amu abatutu, că sa nu venim în neplacut'a pusetiune de a umblă cersindu prin șuplici, după cum voiau unii în tempulu din urma, în loc de a fi membrii legiatiunei; ca amu preferitu a ne sustine pre terenulu acest'a de a păși că barbati de legiatiune și de alta parte de a nu ne despărți de cătra Monarchu.

Că sa întempinăm asemenea repetiri și pre viitoriu, sa ne fia permis a ne folosi și de o anecdota. Unu țieranu vediu ca din cei ce cetescu multi folosescu spre acest'a ochelari. Elu nu observă ca nu toti căti cetescu folosescu ochelari și nici ca nu toti căti folosescu ochelarii potu sa cetesca. Elu-si formă asiă dara o premisa falsă și-si cugetă, ca toti căti folosescu ochelari sciū sa cetesca și deduse de aci, ca deca va folosi ochelari, și elu va puté ceti. În întipuirea acest'a intra elu în pravalia și cere ochelari pentru că cu ei sa pótă ceti. Elu cercă cu un'a, cercă cu a două și pe rendu cu mai multe părechi, dar în desiertu. Negotiatiuniu lu întreba în fine, deca elu sciū ceti? și respondiendu-i țieranulu ca nu, i da sfatul, ca asiă în desiertu cerca, pentruca atari ochelari nu se afla, după cum i cauta elu (țieranulu), în tota lumea acest'a.

Deca asiă dara cine-va nu pricepe consecinti'a din congresele nationale la diet'a diu 1863/4; deca de aci nu o pótă întielege cum a urmatu la 1865; deca nu are ochi pentru urmarea mai de parte făcută fără de a ne lasă noi de voi'a noastră de bazele legali, ci a ne tiné strinsu de ele și deca în fine cine-va confunda o politica natională cu politic'a cea mare între state și sistemele lor; apoi pentru atare omu în adevern ne lipsescu ochelarii; — atărui omu i vomu răspunde și de o miia de ori și totu va dice ca nu ni-a întielesu! Cu tóte acestea noi ne mai declarăm încă odata, ca suntemu departe dela ide'a acea nenorocosă, că sa fimu cui-va dusmani, căci nu primescu părerea noastră; straini suntemu încă și de aceea, că sa facem din cauza obiectiva lucrul personal; inșă așteptăm și noi, că și alții astfel sa observe aceste principii sanetose ale lumii cultivate și aceea sa nu ne tina de dusmani, deca nu suntemu cu ei de o parere și sa nu impugneze persoanele noastre ci sa caute a arătă gresielele păreriloru noastre, că astfelu apoi prelânga disparitatea păreriloru noastre sa nu se vateme caus'a obstesca, și strainii sa nu-si faca capitalu din acea disparitatea păreriloru noastre.

De lângă Cibinu.

27 Novembre 1866.

În nr. 94 alu „Concordiei“ cetirăm o corespondință de lângă Ternav'a mare 29 Nov. 1866 subscrisă de unu ôre-care nutiulu, în care corespondință dlu acest'a într'unu tonu destulu de modestu, de-si cam sarcasticu, aduce înainte, după Erodotu: „cum regele Cresu avendu unu fetioru mutudoria ferbinte, sa audia versulu lui, — cum numitul rege a facutu totu, ce ia statu în putere, pentru că sa delature acest'a scaderu a fetiorulu seu, și după ce prin medici nu s'au pututu folosi, a tramisu legati la vestitulu oraclu din Delfi, cugetandu, ca dóra prin descoperirile făcute de Pithi'a va ajunge la bucuria elu, și cas'a lui. S'au însielatu amaru? Legatii s'au întorsu cu unu răspunsu tristu învelitu cam în cuvintele următoare: Nepreceptu-le! nu dori, sa audi vocea fiu-to resonandu între paratii casei tale. Multu-ti este mai bine fără de ea. Pentru-ca elu va vorbi întâiu în di nefericita. — Asiă răspunde Pithi'a dela Delfi, și vorbele ei s'au implinitu strinsu. Ca după spus'a acelu-iasi Erodotu, imperati'a lui Cresu eră resturnată, resiedinti'a cuprinsa palatiulu regescu inundatu de Persi, dintre care unulu eră pre aci, sa strapunga pre însusi regele Cresu. Atunci mutulu care vediușe tóte, cuprinsu de frica, pentru că sa scape viétu tatane-seu, a șbieratu din tóte poterile. Și vocea lui s'au deschis. Vedeti, în ce di nefericita pentru Cresu!

Asiă amu patit'o și noi cu „Telegrafulu Romanu.“

După acestea amintindu d. nutiulu între altele mai departe, ca densulu împreună cu alții dorindu au doritu sa audia vocea Telegr. dar îndesiertu; ca densulu nu si-au potutu altmintrea esplică tace-rea acest'a; decâtu ca „Telegrafulu“ vede și acum totu numai ide-i șburătoare și nu le pótă aduce la nici unu resonu maturalu; dar acum vocea „Tel. Rom.“ s'au deslegatu, surprindendulu i stórse întrebarea: „ce s'au întemplatu? au radicat cine-va mân'a spre capulu Telegrafulu? seu dóra Telegr. a datu de busol'a basei și eu ca în mână s'au apucatu sa

ne îndrepte pe căla fericirei? s. a. l.“ — Apoi incheia asiă: „Mi se pare, ca între cele aduse aci din trecutulu fabulosu și preșente este asemenetate, observăza inșă, ca feciorulu lui Cresu si-au deschis vocea spre a scapă pre lata-seu de perire, ôre Telegr. inșă și deschide vocea s'a spre a ne scapă de perire? s'au din contra? lumineze-me.“ — Sa me ierti, dle nutiule, dar eu nu potu fi într'u tóte de acordu cu fabul'a aplicată de d'a; căci vedi dta bine, ca feciorulu lui Cresu au fostu mutu de totu, precându dta însuli atribui amutirea Tel. Rom. numai cu privire la acestu obiectu unicu, ceea ce se vede apriatu din contéstulu corespund. dale. Cu tóte acestea, ti dau dreptu în privinti'a asemenării între deslegarea vocei feciorulu lui Cresu, și deslegarea vocei Tel. Rom., căci, precum vocea fiului lui Cresu s'au deslegatu numai în urm'a spaimii, vediendu pre tatalu seu în nenorocire; asiă și vocea Tel. Rom. s'au deslegatu, au trebuitu sa se deslege, după ce au veditu pericolulu ce amenintiă natiunei din o atare procedura nenorocosă a unor'a dintre barbati nostri inteliginti. Au nu vedi dta, dle nutiule, ca unu atare actu, aru fi fostu o apriata repesire dela terenulu celu legalu, la care după atâtea trude, nevoi și suferinti ajunserăm cu ajutorulu lui Ddieu în 1863 și 1864, — la acel'a alu petitiunării celei odiöse, la adeverat'a cersitoria de mai înainte, de care trebuie sa se înfiore totu românulu bine simțitoriu aducendu-si aminte de ea? Au nu vedi ca în chipulu acest'a ne-amu fi dusu numai pe ghiatia, și inșă pe aluneciuulu celu mai mare, și ca în adeveru amu fi făcutu și noi că evreii cu cep'a lor și că țiganulu din poveste, carele ajungandu imperatu și elu, nu iau placutu, ci au mai voit'u sa se reintórca iarasi la turm'a de porci la care crescuse?! Si care aru fi fostu ôre sórtea unei astfelu de deputatiuni, și inșă a unei'a, ai cărei membrii aru fi trebuitu numai sa antisiambreze pe la ministerii și alte autorități înalte? de bună sēma ca nu alt'a, decâtu totu aceea, carea o avura și alte deputatiuni asemenea ei, ale căroru cereri în casulu celu mai favoritoriu au jacutu pline de pulbere în archivele dicasterieloru. Apoi ti place dale o astfelu de procedura? Spune dreptu, au nu te-ai pune și dta mai bucuros pe terenulu legiatiunei, decâtu pe acel'a alu suplicării? Vedi dle, Tel. Rom. se vede ca în adeveru au aflatu „busol'a basei“ care ne duce la fericire; căci elu se puse pe terenulu legiatiunei elu mai bucuros lu preferi pre acest'a celui'a alu petitiunării, alu cersitoriei; căci acel'a e mai demnu lui, e mai tare și mai impetritu, căci după acest'a pótă vorbi și descoperi și românulu nevoile și dorintiele sale va sa dica ale natiunei, că unu legiaturu, ca unu fiu alu patriei sale și nu că unu nemernicu în patri'a sea, că unu pariasu, că unu cersitoriu! Totu astfelu suna și conclusele nationale dle nutiule, și asiă Tel. Rom. se vede ca s'au pusu pe aceste teremuri tari, s'au înarmatu cu aceste arme uriasie, și nu-i pasa de nimicu, e determinatu după acestu terenu sa infrunte ori ce furtuni lu voru întempină. Deca acestu terenu lu numesci dta busola, apoi ai tóta dreptatea.

Ei! dar Dta, și cei de o părere cu Dta veti dice: ca ce sórte au avutu și luptele noastre pre terenulu legiatiunei? au nu ne vedem nimicite tóte drepturile? Nu domnulu meu; pentru ca căci sa șilescu unii a le nimici de acolo inșă nu urmédia ca acela se voru și nimici în fapta; apoi ori se voru nimici ori nu, — acest'a ne va arătă viitorulu — noi avemu datorita sânta a le aপরă din tóte puterile noastre. Dar sa ne aducem aminte, ca au și avutu luptele noastre chiară din anul trecut pre terenulu legiatiunei unu resultatu destulu de mare; căci paremi-se în urm'a votulu separatu alu deputatiiloru nostri dela diet'a din Clusiu anul trecut, ni se asigurara din nou de cătra Imperatoriulu drepturile noastre castigate deja; apoi în urm'a participării noastre la diet'a din Clusiu șosi rescriptulu regescu în trei limbi, se dusera protocoalele dietei în trei limbi și se asternura acelea Imperatului iarasi în trei limbi ale țierei, va sa dica și în a noastră, ceea ce de bună sēma nu aru fi urmatu, deca nu amu fi remasu prelânga terenulu legiatiunei, ci l'amu fi schimbatu pre acest'a cu acel'a alu petitiunării.

Dar veti dice mai departe, ceea ce și amintesci în corespondinti'a-ti; ca terenulu legiatiunei noastre nu-lu putemu caută la Pest'a, unde suntemu îndrumati, și ca ducându-ne la Pest'a toc-m'a ne-amu perde de sub picioru terenulu ce ni l'au datu legiatiunea din 1863 și 1864.

Eu marturisescu francu, ca nu sum și nu potu fi de acesta convicțiune. Numai atunci a-siu consimți și eu candu ducerea la Pest'a că atare aru involvá în sine nimicirea autonomiei țierei noastre și contopirea ei în Ungari'a. Inșă întrebu, ôre pótă avé locu acest'a cu putere deobligătoare pentru noi, deca noi nu ne vomu involvá în autonomi'a și drepturile politico-nationale castigate? Ôre nu este totu atât'a: ori ne vomu aপরă drepturile și autonomi'a în diet'a Ardélului, ori în a Ungariei, ori în ori care alta, unde ne-aru chiamă vocea Imperatoriulu?

Eu credu, ca unu dreptu ce-lu amu, lu potu aপরă ori și unde, deca vreu și deca suntu avisatu la acelu locu. Noi chiaru

„Sa ne ducem si la Pest'a ne-amu duce ca si acolo sa ne punem sau sa remanem iarasi numai pre terenul nostru. Dar ni se va dice, ca acolo vomu fi in minoritate. Ei bine, la Clusiu n'amu fostu totu in minoritate? Si ce efectu moralu nu au avutu v e t o ce-lu pusera ablegatii romani? Dupa parerea aceea voturile la unu astfelu de obiectu afandu taiatoriu, nu se numera ci se c u m p a n e s c u. Apoi cumpanitoriu nu e diet'a, ci e I m p e r a t u l u !

Dara en sa cautamu si in giuru de noi dle nutiule, si sa vedem ce facu si altii? Au nu vedem pre compatriotii nostri sasi, si inca pre recunoscutii ab antiquo de „prudentes et circumspecti“, va sa dica pre aceia cari nu din 1863 incepundu, ci de vecuri inainte au fostu „recepta natio“, si cari asiã dara au paremi-se alta pusetiune cu multu mai favoritoare decatu a nostra, in tota privint'a, — au nu-i vedem si pre densii, ca se ducu, ba s'au si dusu deja la diet'a din Pest'a? Si credi Dta, ca ei se dusera acolo pentru ca sa-si nimicéscã, si nu pentru ca sa-si apere drepturile ce le au? Mi vine a crede ca unii dintre contrarii nostri tocm'a s'aru bucurã, deca nu ne-amu duce si noi acolo.

Suntemu pentru activitate dle, pre basea legiloru din 1863 si 1864, si credem ca toti romanii suntu pentru acést'a; deci, pentru ce sa nu ne ducem ori unde ne chiamo vocea Imperatoriului spre a fi activi, in interesulu nostru politico-nationalu adusu in consunantia cu interesele Monarchului? Au nu acést'a este bas'a congreselor nationale, incepundu din anul 1848, si pana astadi? Asiã dara sa remanem consecinti!

Ori activitate pre terenul legislatiunei, ori resistentia pasiva, tertium non datur; apoi puté-vomu noi fi pentru cea din urma?

Din acestea, precum si din scrierile Telegrafului de pana acum, poti vedé dara dle nutiule, ca Telegrafulu au ruptu tacerea pentru „scaparea natiunei de perire, si nu din contra“ — Ne mirãmu in sa cum te lasa inim'a ca sa adaugi si acestu „contra“ la urm'a corespundintiei Dtale. Au ti-au datu elu candu-va ansa la acést'a? Vieti'a lui e de 14 ani, fii bunu si-i adu inainte macaru o dovada din acestu trecutu alu seu. Telegrafulu scie tocm'a din contra la contra Dtale; si ti-aru puté aduce mai multe dovedi spre a te convinge despre acést'a, ti póte spune netedu, ca elu nu-ti da nici Dtale nici altui'a antecitate in caus'a nationala, preste densulu. Telegrafulu ti-aru mai sci aduce inainte inca si alte momente caotice ale vietiei nostre nationale, in cari Dta si cei de o parere cu Dta, iara erati in contra lui, si-i aruncati, ca si acum, cate tote in ochi-i, si mai pre urma trebuira-tu a ve convinge ca v'ati aflatu in relãcire asiã d. e. in 1863 candu cu tinerea congresului cate nu mai descarcãti asupr'a Telegrafului, carele pledã pentru congresu si acum nu credem ca ve veti incumetã a negã, ca congresulu ne-au datu legea dietala din 1863 si 1864. Asemenea in anul trecut erati toti in contra participãrei la diet'a din Clusiu, si dupa ce vediereti votulu separatu alu romanilor ablegatii facutu pe bas'a motiunei Metropolitului nostru, dupa ce vedierati triumfulu moralu ce-lu repurtara aceia, care dintre DVóstra nu au aplaudatu purtarea fratiloru nostri la Clusiu? Telegrafulu sperédia, ca totu asemenea se va intemplã si acum. Numai vedeti, dle nutiule, ca au batutu ór'a a unspredeceea, aru fi tempulu a ne socoti mai seriosu, a nu ne mai face atãti'a scrupuli, — ca sa nu ne cãimu! O n u.

De pre Muresiu, in 24 Nov. 1866.

Evenemintele cele grave politice, ce se gramadescu impregiurulu nostru, sörtea cea amenintata a natiunei nostre aru pretinde astadi mai multu ca ori candu alta data o activitate energica dela barbatii competinti ai natiunei nostre, si din câte tote aru pretinde in aceste dile grele, pline de ispite, cea mai solidara contielegere, aru pretinde ca dela celu mai micu pana la celu mai mare, punendu umeru la umeru, sa formãmu unu singuru corpu, care nutritu de caritatea cea adeverata — fratiésca, sa fia tare de ajunsu, spre a puté sprigini sagetile si loviturile cele ce le descãrca asupre ne tofuu acusi acusi adversarii nostri seculari, iara pre jurnalistic'a romana ni-aru placé a o vedé purtandu stindardulu armoniei si alu contielegerei nationale, imbarbatandu si animandu spre totu ce e bunu, maretu si salutariu pentru natiune. Dureze infioratöre in sa trebuie sa ne cuprinda pre toti cãti mai avemu anima si simtiu de onóre nationala, candu pre neasceptate ne vedem deodata trasi prin ambitiunea unor'a — omeni lacomi de a purtã numele de corifei si conducatori, ori mai scie Ddieu din ce indemn, in cea mai trista si mai fatala situatiune. Cei ce au cetitu jurnalele nationale romãne, este de vre-o doué septemãni incóce, ne voru intielege, voru fi aflatu pre ce cale se adunara subserierile cele de mai deunadi, in urm'a unei provócãri, venite dela cutare corporatiune nationala. Destulu atãta, ca noi sciindu de contielegerea cea buna ce a domnit in causele nationale — mai vertosu dela an. 1848 incóce intre archipastorii romani si intre barbatii cei mai eminenti ai natiunei, sciindu de solidaritatea proklamata in congresele nostre nationale, credeamu si astadata ca tote

se facu in contielegere solidara si nici prin minte nu ne-a plesnito, ca se voru aflã intre barbatii nostri omeni, cari din lacomia de ambitiune ori mai scie Ddieu din ce indemn sa privésca numai de o jucaria causa cea sãnta nationala. De ca cei doi domni sciuti au vrutu sa mërãga in cutare missiuno ca deputati cu subserierile nostre — fãra a se fi pusu in contielegere cu noi — apoi amu fi asceptatu ca umblandu prin Sabiu, sa se fia contielesu baremu cu Archipastoriulu romãnu de acolo, si inca — nu ca cu unu „Vladica alu Muntenegreniloru“ — dupa cum dice Gaz. Tr., ci ca cu barbatulu, a cãrui tactu si intielegere inalta, n'a tras'o inca la indoiéla nici cei mai aprigi inimizii ai romaniloru. D-loru pe semne tinendu-si de dejosire si atãta, nu scim ni pãna astadi, ce au voitu, ce au avutu de scopu cu subserierile adunate? unde, candu si cu cine au avutu contielegere? totu ce scim este numai ca ne vedem amagiti.

De ca ne-amu ajunge cu atãta, inca totu aru mai fi, — tréca ducase, in sa ce ne supera si ne intristédia mai multu este ca vedem barbatii nostri cu cari ne mandremu odinóra, sfasiendu-se intre sine, certandu-se in fati'a lumei, — mai nu scim pentru ce, spre dauna, stricarea si rusinarea natiunei, si spre nespusa bucuria a strainulu si a inimiziloru nostri seculari.

Ve mai aduceti aminte Domniloru, de acea di marétia si solemnã, candu romanii transilvani, amenintati de cele mai grele fortune, intielegem diu'a din 15 Maiu 1848, — se adunara laolalta in câmpulu libertãtii si invocandu ajutorulu lui Ddieu jurara frãtietate eterna, si inimizii romaniloru cari stau gal'a spre ai stãnge prin o lovitura amutira, iara baionetele aduse acolo anume in apropiere spre ai umili remasera rosinate. Inteligint'a si poporul intregu erã inspiratu de acelasi simtiementu nobilu si sãntu, de aceeasi caritate frãtiésca. Ispitele si dilele cele grele ce urmara dupa acést'a, nu fura in stare a ne clãti credint'a nostra, si natiunea credincioasa tronulu si patriei reusi preste tote calamitãtãile. Juramentulu romaniloru de frãtietate erã pentru densii unu scutu tare — o fortãretia gigantica, aperata de brãtiele loru ce erau totu atãtea baricade nestrabatute. Ce au urmatu mai departe inca scim. In adunãrile nationale dela an. 1861—1863, adunandu-se la Sabiu in jurulu archipastoriloru romani cei mai eminenti barbatii ai natiunei, lucrara totu cu asemenea contielegere buna — proclamandu solidaritatea nationala. Deci ea spuneti-ne dloru, cari ve luareti ostenála a ne provocã la subserierea sciutei plenipotentie, si cari v'ati dedatu cu atãta usurintã a aruncã si a improscã invectivele DVóstre batjocoróse, contra „Tel. Rom.“ — sciti DVóstra, numai pentru aceea, cãci ese din Sabiu; e ore bine, cu cale si consultu ca numãi eac'a asiã ca din bunu senin sa trãgeti o dunga preste conclusele adunãrilor nostre nationale, in care nici candu au fostu vorba de „intre noi si între voi.“ Dragostea si contielegerea frãtiésca ne-a sustinutu si pana astadi onórea, vadi'a, si chiaru esistintia nationala.

Nu avemu a amenintã pre nimenea, dupa cum amenintã D. F. Negrutiu pre Tel. Rom. dar atãta cutedãmu a dice, ca si Dni — cari se credu competinti a lucrã pre cãli ascunse in numele natiunei, cu ignorarea si calumnierea atãtoru barbatii meritati ai natiunei sa prejudece bine ce vréu sa lucre. Nu scim deca D. Can. Negrutiu póte ceti ori numai i se pare — printre strele Tel. Rom. dar dieu si noi cetimu destule printre sirulu faptelor d-loru, pre care in sa le retacem si suferim, pentru ca sa nu mai inmultim si noi certele cele neplacute, de cari se bucura si ridu astadi cu hohotu strainii — adversarii nostri, — le retacem, si pentru ca sa nu ne tredim si noi a primii frumósele complimente de denuntiare, cãci astadi totu ce nu e pe placulu Gaz. Trans si a corespundintiloru ei e reu, e crima, e tradare, e denuntiare. Fiti drepti domniloru! Ce a-ti dice DVóstra — ea spuneti-ne, — candu Sabiu aru fi esmisu numai de capulu seu din sinulu óre-cãrei corporatiuni, ori comitetu nationalu — séu ori cum s'aru denumi, nele provocãri de a adunã subserieri in cause nationale, — fãra contielegerea Blasii? Ce ati dice DVóstra candu ómenii din jurulu Sabiulu, umblandu a merge ca deputati in cause nationale, pre umblandu-se prin Blasiu, tinendu-se mandri aru aflã cu dejosire a se abate si a se contielege cu Mitropolitulu romãnu de acolo? Ce ati dice dvóstra, candu „Tel. Rom.“ aru aruncã cu tote ocaziunile fãra nici o crutiare, calumnie, insinuãri nedrepte si câte alte de acestu felu asupr'a Mitropolitulu romãnu din Blasiu, séu si de airea, dupa cum si-a luat de devisã a sea „Gaz. Trans.“ a face cu Mitropolitulu romãnu din Sabiu? Sa nu credeti dvóstra d-ni bun, ca lumea e astadi atãtu de tonta ca sa nu pricépa arcãcele cele acoperite sub larv'a de nationalitate a acelor ómeni, cari calumnieza batjocorescu si hulescu tote câte se facu si se petrecu in Sabiu. Destulu atãta ca de va mai merge la noi multu asiã, atunci apoi sa nu mai inculpãmu pe straini ca ne a-pasa, ca ne facu reu, cãci prin separatisme, prin sfasieturi si desbinãri insine convocãmu asupr-ne osand'a lui Ddieu, carele va sci apoi jadedã pe fiesce-carele dopa faptele sele.

Inca numai o mica observatiune, la acea insinuatiune a D. Red. a Gazetei carele vrendu a suspiciunã pe Mitropolitulu romãnu din Sabiu, dice in nr. 88 ca „Esc. Sea“, ca nascutu si crescutu

